

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Nr. 77 (7082)

● Otrdiena, 2000. gada 11. jūlijs

● Cena Ls 0,12

Privātā ezera noslēpums

● Privātezera Ārdava (Pelēču pagasts) līcis.

Antons Rancāns
Autora foto

Mazliet vēstures

1897. gadā Pēteris Reguts nopirka folvarku (pusmuižību) ar Ārdava ezeru 70 hektāru platībā un tam pieguļošos 90 hektārus zemes. Tajā pašā gadā uzcēla māju, savu lauku sētu nosauca par Breidakiem, iestādīja ozolus, arī vienu Sibīrijas ciedru. Stāsta, saimnieks bijis strādīgs un apkaimē cienīts vīrs, pratis audzēt labību, kaimiņu sādžu ļaudīm bez atlīdzības ļāvis zvejot zivis. Ķēris arī pats un pārdevis Daugavpili. Meitas Marija un Emīlija Čehijā izskolojušās tolaik modernajā zinātnē ķīmijā, Lina dzīvojuši mājās. Tā domājais, ka satiecībā ar cilvēkiem un dabu šajā klusajā nostūrī ezermalā varētu iztikt paaudžu paaudzes...

Padomju okupācijas sākumā Regutu zemes īpašumus samazināja līdz 30 hektāriem, atņēma ezeru. Vēlāk viņu izsūtīja uz Sibīriju, atlikušo zemi un māju atdeva citam — jaunajai varai noderīgākam cilvēkam, kuram nerūpēja tās saglabāšana. Pa ceļam uz Vjatlagu Pēteri, kuram tolaik bija 70, atšķīra no ģimenes. Viņa kapa vieta nav zināma. Tālajā Sibīrijā palikuši arī viņa dzīvesbiedres pišļi. Atgriezās vienīgi meita Emīlija, kura no Čehijas 1940. gadā bija atbraukusi paciemoties pie tēva un atpakaļ vairs netika laista. Ģimenē saglabājies nostāsts, ka viņa, strādājot maizes ceptuvē Gulagā, Lieldienās uz klaipa uzrakstījusi «Krištas augšamcēlies». Par to no ceptuves padzīta un strādājusi smagos kolhoznieces darbus. Pēc laika atbrīvota, bet 1949. gadā izsūtīta otru reizi. Pārņākot mājās ap 1960. gadu, tās atradusi jau aizņemtās. Negribējusi šķirties no bērniņas vietām un atmiņām: ceļa otrā malā izrakusi zemniecību dzīvošanai, kūtiņu kaziņai. No šejienes izvadīta uz kapu kalniņu.

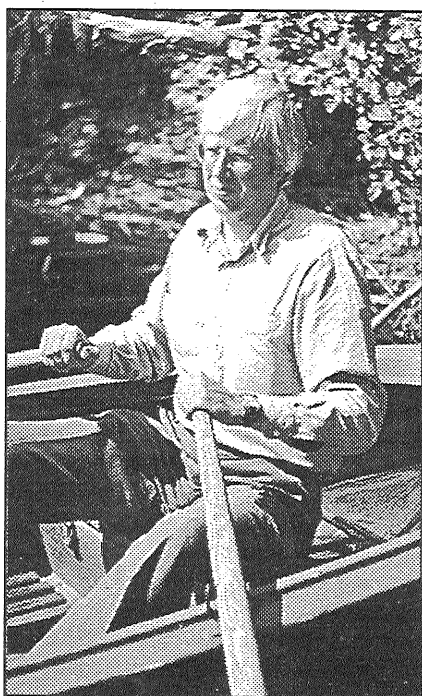
Breidaki tagad

Zemniecis vietā vairs tikai nātrēm aizaugusi bedre, pie tās daži vītoli. Arī māja pretējā pusē pāri pļaviņai norauģās sērīgām tukšo logu acīm — neapdzīvota. Aiz stūra rūsē «Zaporožeca» vraks, saimniecības ēkas brūk. Vareni stāv vienīgi ozoli, liepas un pamatīgi izaugušais ciedrs — līdzšinējais māju apsaimniekotājs vācis čiekurus un pārdevis vērtīgās sēkliņas.

Tagad te bieži atbrauc Pētera Reguta mazmazdēls no meitas Līnas — Edmunds Sinevičs. Ezeru īpašumā viņš atguvis, arī daļu zemes ap to un mežu.

Breidaku ezerkrastā, līdz kuram ved 1998. gadā izbūvēts ceļš, starp niedrēm un ūdensliliju lapām stāv uzraksts «Privātipašums». Tas tomēr netraucē atpūtniekiem piebraukt ar automašīnām, kuri nāt ugunsurus, sauloties un bradāt pa tīro smilšaino piekrasti. Saimnieks aizved pastaigā pa garu pussalu, kura kā plata mēle iestiepjas tālu ūdens klaidā. Šaurākā vietā to šķērso taisns grāvītis, aiz kura paceļas pakalns — spriežam, ka ideāla vieta bijusi senlatviešu apmetnei. Arheologi gan tam nepiekrīt, jo sena kapulauka un pilskalna pēdas uzietas pretējā krastā.

Tālu ezerā redzams kāds vientuļš makšķernieks — kaimiņš, kuram bezmaksas tiesības uz «badā pātagas» vīcīnāšanu. Pussalas malā pie paša ūdens, krastmalas apaugas noslēpta, nakts zvejnieku apmetnes vieta, kas pārklāta ar polietilēna plēvi. To nomājot tie, kuri aizraujas ar gumijās iesietām gruntsmakšķerēm. Ar aukliņu tās izvelk krastā, pārbauda, un gumijas lente atkal ievēl dziļumā paredzētajā vietā. Vienojoties ar saimnieku, katrs var izīrēt laivu, makšķeres. Bez loma nepaliek neviens, var noķert arī kādu vēzi. Krastmalā ierikota pat zivju kūpinātava.

● Edmunds Sinevičs dodas ūdeņu plašumos.

Nākotnes vīzijas

Ezers un zeme reģistrēti zemesgrāmatā, bet pussala pieder kaimiņam. Izstrādāts ezera un tā krastu izmantošanas plāns, par kuru saimnieks nevēlas stāstīt. Tik vien pasaka — būšot patīkama vieta tūristiem un makšķerniekiem, varēšot ķert arī retāku sugu zivis, kā, piemēram, sigas no Peipusa ezera, uz kuru audzēšanu vietējās ūdenskrātuvēs to apsaimniekotāji aicināti jau pirmskara Latvijā. Pašlaik šajos ūdeņos mīt plauži, liņi, lidakas, asari, raudas.

Ezeram piekļaujas skaists priežu sils, cauri kuram netālu no krastmalas vijas ainavisks ceļš. Tuvumā arī citi ezeri — Rogučka, ar kuru Ārdavu savieno upīte, Kivriņš ...

«Ja jūs atzīstat savas kļūdas, tas nozīmē, ka esat kļuvuši gudrāki nekā agrāk.»

P.H. Buasts

Īsziņas

■ Nācis klajā bērnu un jauniešu nometņu katalogs šai vasarai «Tava vasara 2000», pastāstīja Preiļu rajona tūrisma darba koordinatore Irēna Kjarkuža. Atkarībā no savas rociņas vecāki var izvēlēties bērniem nometnes ārzemēs vai arī tepat Latvijā: radošās, sporta, atpūtas nometnes. Katalogs ietver arī gaidu, skautu un mazpulcēnu nometnes, kā arī nepieciešamo informāciju par nometņu vadītāju sertifikāciju.

■ Lai saskaņotu rīcību vienotās informācijas sistēmas projekta ieviešanā, 13. jūlijā pulcēsies kopā projekta Latvijas zonas koordinatori, informēja Preiļu rajona padomē. Viedokļu saskaņošana nepieciešama, lai pierādītu projekta nepieciešamību Satiksmes ministrijā.

■ Pēdējā laikā valstī rodas liela interese par biodeģvijas ražošanas iespējām. Kā pastāstīja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Pēteris Romanovs, šī interese saistīta ar valdības labvēlīgo politiku akcīzes nodokļa jautājumos. Biodeģvijas ražošanas projekti un to īstenošana var dot spēcīgu impulsu lauksaimniecībai, konkrēti — graudu, rapša un citu kultūru audzētājiem, uzskata P. Romanovs. Par šiem jautājumiem viņš un citi lauku plānotāji 12. jūlijā runās seminārā Rīgā.

■ PHARE projekta «Valsts pārvaldes reforma Latvijā» jautājumiem veltītajā seminārā, kas 13. un 14. jūlijā paredzēts Preiļu rajonā, runās administratīvi teritoriālās reformas īpašo uzdevumu grupas, Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvji, kā arī pašvaldību vadītāji no Preiļu rajona. Seminārs noritēs Preiļos, Līvānos un Aizkalnē un skars novadu veidošanās problēmas, pastāstīja Preiļu rajona padomē.

L. Kirillova

■ Eiropas eksperti atzinīgi novērtējuši Lauku atbalsta dienesta (LAD) darbību, informēja Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes direktors Uldis Koņečņijs. Eiropas Savienības speciālisti pagājušās nedēļas beigās uzturējās Jelgavas rajonā un veica Lauku atbalsta dienesta un tā reģionālo lauksaimniecības pārvalžu darbības izvērtēšanu. 26 rajonu lauksaimniecības departamentu vietā kopš šī gada darbojas 9 reģionālās lauksaimniecības pārvaldes. Preiļu, Daugavpils un Krāslavas rajons iekļauts Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes sastāvā. Lauku atbalsta dienests nodrošina subsīdiju saņemšanas un izmantošanas kārtību, pieņem un izvērtē subsīdiju pieteikumus, organizē konkursus un izsoles, veic līgumu slēgšanas, subsīdiju izmaksāšanas un kontroles pasākumus.

■ Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes direktors Uldis Koņečņijs kopā ar Zemkopības ministrijas speciālistiem 6. jūlijā apmeklēja akciju sabiedrību «Krāslavas piens». Tika pārrunāta iespēja šajā uzņēmumā uzsākt sausā vājpiena ražošanu, šis produkts Eiropas Savienības valstīs ir ļoti pieprasīts. Sausā vājpiena ražošanas procesā iespējams izmantot, piemēram, siera ražošanas gaitā pāri palikušās izejvielas.

G. Kraukle

Nacionālās ziņas

«Latvenergo» privatizācijas procesu piebremzēs

«Latvenergo» privatizācijas process tiks piebremzēts līdz brīdim, kamēr būs skaidrs, kas notiks ar likuma grozījumiem par uzņēmuma neprivatizēšanu. Taču sarunas par «Latvenergo» un «Esti Enerģija» kā divu simtprocentīgu valsts energosabiedrību iespējamo apvienošanu pagaidām netiks pārtrauktas.

Bijušie deputāti nodibina klubu

Bijuši PSRS deputāti, kuri atbalstīja Latvijas Tautas frontes idejas, apstiprināja tautas deputātu kluba «Neatkarība» statūtus un ievēlēja kluba valdi. Par kluba prezidenti ievēlēja Marina Kosteņecku. Kluba mērķis ir Latvijas valstiskās neatkarības nostiprināšana un demokrātisko procesu attīstības sekmēšana. Bijušie deputāti cer īstenot Latvijas Tautas frontes ideālus, veicināt valsts ekonomikas, kultūras un sociālās sfēras uzplaukumu, «politiskā klimata» uzlabošanu, ētikas principu nostiprināšanu Latvijas politikā.

Autokatastrofu izraisījis pats Igo

Mūzikis Rodrigo Fomins pats vainojams autoavārijas izraisīšanā, jo bija pārsniedzis atļauto maksimālo braukšanas ātrumu. Par šādu tehniskās ekspertīzes slēdzieni informē Talsu rajona ceļu policija. Mūziķim ir nosūtīti gan ekspertīzes rezultāti, gan atteikums ierosināt kriminālietu. Igo ir iespēja policijas lēmumu pārsūdzēt. Bet galvenais tomēr ir un paliek — turies, Igo, un ātrāk atveselojies!

Šogad Latvijas mežs dedzis 790 reizes

Kopš gada sākuma mežs visā Latvijas teritorijā dedzis 790 reizi, un kopējā uguns skartā meža platība ir 1283 hektāri, informē Valsts meža dienesta Meža uzraudzības daļa.

«Bankas Baltija» līderiem pieprasa cietumsodu

Rīgas apgabaltiesas notikušajās tiesu debatēs «Bankas Baltija» (BB) lietā prokurors Juris Pēda bijušajam BB Uzraudzības padomes priekšsēdētājam Aleksandram Laventam pieprasīja 13 gadus cietumsodu ar mantas konfiskāciju. Deviņu gadu cietumsods un mantas konfiskācija pieprasīta arī bijušajam BB prezidentam Tālim Freimanim. Atgādināšu, ka krimināllietā tiesai tika nodota 1997. gada 16. jūnijā, lēmumu par tiesājamo apcietināšanu tiesa pieņēma 1998. gada 25. septembrī. Tiesājamo tiek apsūdzēti grāmatveidības datu sagrozīšanā ar nolūku piesavināties mantu, bankas novešanu līdz bankrotam, LR naudas sistēmas graušānā un citos noziegumos.

Degviela Latvijā visdārgākā

Pagājušajā nedēļā Latvijā krasi paugstinājās benzīna un dizeldegvielas cenas. Pretēji tam, ka 95. benzīna vairumtirdzniecības cenas Eiropas tirgos nedēļas laikā pazeminājās gandrīz par 10%, Latvijā nedēļas vidū cenas pieauga. Kamēr Latvijā cenas augs, kaimiņos Lietuvā un Igaunijā cenas samazinājās. «Statoil» uzpildes stacijās 95. benzīna cena 0,399 lati litrā.

Ziņas sagatavoja T.Eiste

Top dārzu saimniecība

Antons Rancāns
Autora foto

Viens no nedaudzajiem zemniekiem, kas mūsu rajonā nodarbojas ar netradicionālo lauksaimniecību, ir Marians Určs Preiļu pagasta Lielajos Určos. Lai gan zemes, ogulāji un ābeldārzi ir vai pie katras lauku viensētas, Mariana saimniecībā tiem ir galvenā loma un vieta. Šis solās būt ābolu un ogu gads. Citur sūdzas par dārza zemeņu neražu, Mariana saimniecība tās piegādā kaimiņiem un visiem, kuri vēlas.

Zemenēm atvēlēts vairāk par pusotra hektāra zemes, audzē 11 šķirnes. Par plašu iesākuma vērienu liecina nosaukumi: 'Induka', 'Bogota', 'Roksana', 'Senga Sengana', 'Bounti', 'Selva' un citas. Viens hektārs «atdots» avenēm, tikpat iestādīts arī upeņu 'Zagudka', 'Oeybuns' un citu šķirņu krūmiem. Veido augļu dārzu — viena hektāra platībā iestādītas ābelītes 'Auksis', 'Noris', 'Meļba' un citas, arī mūsu pusē pazīstamās 'Vasaras cukuriņš', 'Baltais dzidrais'. Šķiet, Lielo Urču nolaidenās pakalnītes un ieplakas starp tām kā radītas dārziem, pa lielākajai daļai vērstas pret dienvidu sauli.

Pavisam Urču saimniecībā 30 hektāri zemes. Liela daļa atvēlēta graudkopībai, siena pļavām. Labība un sakņaugi vajadzīgi kā spēkbarība cūkām un govīm. Pārdzīvota liela nelaime — nodegusi māja, bet saimnieki rokas nav nolaiduši. Marians pats ceļ jaunu, otrais stāvs vēl nepabeigts. Pats konstruē arī piekabes rīkus savam traktoram DT-20, kurš kā radīts nelieliem tūriem. Uzmeistarojis miglotāju, zemeņu stādāmo mašīnu, vagotāju kopā ar augu piebarotāju. Viņš domā, ka zeme šeit piemērotāka tieši dārzkopībai, ka pamati tai varētu būt jau ielikti un atliek tikai paplašināties.

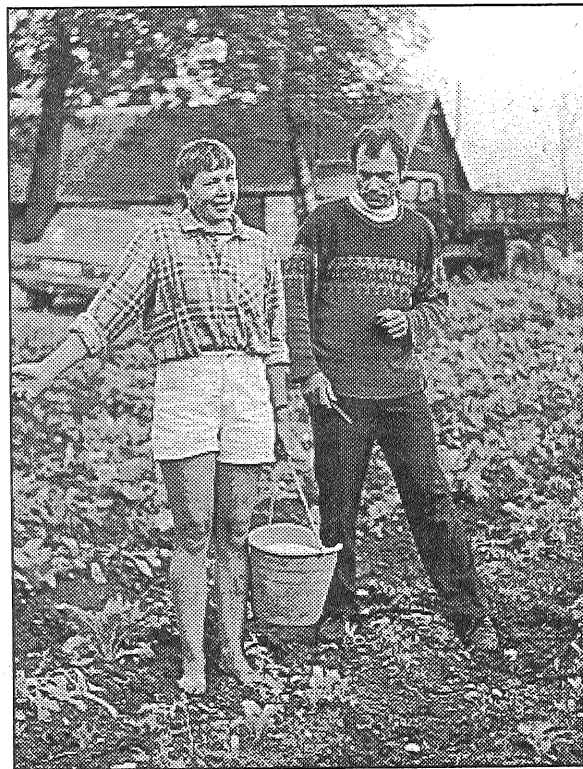
Saimniecība nav liela, bet divatā ar masu Reginu tomēr grūti tikt ar to galā.

● Zemes savākt palīdz kaimiņienes Nadežda Bogdanova, Līga Bartaševiča, Aļona Bogdanova un Svetlana Jakimova.

Tāpēc talkā nāk kaimiņi, piemēram, ogu un citas ražas novākšanā. Viņu māmuļa Tekla savos astoņdesmit dzīves gados vairs varot būt tikai kā padomdevēja. Taču viņa, ilgus gadus nostrādājusi Plivdu fermā par slaucēju, mājas būvēšanā, tehnikas iegādē un saimniecības veidošanā ieguldījusi gan kolhoza laikos nopelnītās pajas, gan arī pēc tam kopusi un barojusi lopus, lai dēls varētu nopirkt ogulājus, stādus un ābeles.

● Superfosfāta uzkaisīšana sakņaugiem mazās devās vēl nav mehanizēta, tas Reginai un Marianam pēc ravēšanas jādara ar rokām.

Preiļu rajona padomē

Lidija Kirillova

Pamatojoties uz Preiļu rajona padomes sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas 28. jūnija sēdes lēmumu un saņemtajiem priekšlikumiem, tika sasaukta Preiļu rajona padomes ārkārtas sēde. Tā notika 6. jūlijā.

Par veselības aprūpes nodrošināšanu Preiļu rajonā

Par situāciju pašvaldības uzņēmumos «Līvānu poliklīnika» un «Līvānu slimnīca» padomes locekļus informēja rajona padomes priekšsēdētāja vietnieks V.Gercāns. Viņš pastāstīja arī par Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūras pilnvarnieku sēdi, kurā piedalījies, aizvietojošot rajona padomes priekšsēdētāju A.Soldānu. VOVA sēdē norādīts par ļoti nopietniem trūkumiem Daugavas slimokases darbā, kas atklāti pārbaudes laikā. Pilnvarniekiem ieteikts šī mēneša laikā sasaukt Daugavas slimokases dibinātāju sapulci un izskatīt jautājumu par tās direktora Z.Mauliņa atbilstību ieņemamajam amatam.

Sēdē tika izdarīti vairāki grozījumi sagatavotajā lēmuma projektā. Sakarā ar kapitācijas modeļa ieviešanu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā no 2000. gada 1. jūlija un izveidojušos situāciju pašvaldības uzņēmumā «Līvānu poliklīnika» rajona padome nolēma:

1. rajona veselības aprūpes komisijai (priekšsēdētāja I.Glušņonoka) mēneša laikā izstrādāt Preiļu rajona veselības aprūpes attīstības koncepciju un nodot to izska-

tišanai rajona padomē;

2. ieviest štata vienību rajona padomes personālsarakstā — veselības aprūpes organizators;

3. veikt daļēju pašvaldības uzņēmuma «Līvānu poliklīnika» pārstrukturizēšanu, izmantojot Līvānu poliklīnijas un Līvānu slimnīcas bāzi;

4. Līvānu novada domei nodot īpašumā ēku, kas atrodas Līvānos, Rīgas ielā 77, saglabājot tajā veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem;

5. nodot novada domes īpašumā pašvaldības uzņēmuma «Līvānu poliklīnika» bilancē esošo mazvērtīgo inventāru.

Par aizdevumu ceļu (ielu) remontu veikšanai

Rajona padome pieņēma lēmumu par to, ka ņems aizņēmumu kredītparādu segšanai Valsts kasē 92 707 latu apmērā uz pieciem gadiem ar Valsts kases noteikto procentu likmi. Aizņēmuma atmaksas garantēta ar Preiļu rajona padomes budžetu. Atmaksu veiks no rajona padomes ceļu (ielu) fonda no to pašvaldību līdzekļiem, kurās tika veikta celtniecība un ceļu periodiskās uzturēšanas darbi. Atcelts Preiļu rajona padomes 2000. gada 14. jūnija sēdes lēmums «Par Valsts kases aizdevumu».

Par Jaunaglonas arodvidusskolas pārņemšanu īpašumā

Izvērtējot Preiļu rajona izglītības pārvaldes izstrādāto Aglonas internātgimnāzijas un Jaunaglonas arodvidusskolas attīstī-

bas koncepciju, Preiļu rajona padome nolēma;

1. atbalstīt rajona izglītības pārvaldes izstrādāto koncepciju par Aglonas internātgimnāzijas un Jaunaglonas arodvidusskolas apvienošanu reģionālās vidējās mācību iestādes izveidošanā bērniem bāreņiem un maznodrošinātiem bērniem;

2. pārņemt rajona padomes īpašumā Jaunaglonas arodvidusskolas ēku, kura ir iznomāta Aglonas internātgimnāzijai;

3. piekrist pārņemt rajona padomes īpašumā Jaunaglonas arodvidusskolu ar valsts nodrošinājumu tuvākajiem darbības gadiem un šī jautājuma risināšanai izveidot darba grupu sekojošā sastāvā: rajona izglītības pārvaldes direktors un komisijas priekšsēdētājs A.Zagorskis, Aglonas internātgimnāzijas direktors D.Vanags, Jaunaglonas arodvidusskolas direktors V.Kursītis, izglītības valsts inspektors rajonā J.Ložda, kā arī pa pārstāvim no Izglītības un zinātnes ministrijas un Zemkopības ministrijas.

Par sakoptības konkursu

Padome apstiprināja nolikumu konkursam «Sakoptākā pilsēta un māja Preiļu rajonā». Nepieciešamība pēc šāda nolikuma radās tāpēc, ka Valsts zemes dienesta nesaskaņotas darbības dēļ aizkavējies lēmuma pieņemšana par Preiļu novada izveidošanu. Tāpēc Preiļi nevar piedalīties novadu sakoptības skatē. Pēc šī nolikuma apstiprināšanas Aizkalnes un Preiļu pagasti piedalīsies konkursā par sakoptāko pagastu un lauku sētu, bet pilsēta startēs atsevišķi.

Mainās medicīnas aprūpes sistēma

Līvija Rancāne

Lai ir bijis pietiekami, lai katrs no mums izvēlētos savu ģimenes ārstu, bet tie, kuri ir pārliecināti, ka nekad neslimos, vai principā met likumu poliklinikai, ir kā rezervisti, kuri vajadzības gadījumā būs spiesti ņemt par labu to, kurš ārsts būs ar mieru viņus uzskatīt par savējiem. Ja nu mēs esam ārstus «privatizējuši» un tikuši ar to skaidrībā, tad pašlaik lielākās neskaidrības sākas pašiem ārstiem. Kā ļoti labi to teica kāds no dakteriem: es protu ārstēt, es varu ārstēt, es gribu ārstēt, bet es nezinu, kā tikt pie tās naudas, ko valsts dod pie manis pierakstīto pacientu ārstēšanai.

Ārstam, kuram vakar bija darba kabine, garantēta alga, jumts virs galvas un sava pacientu rindīņa, šodien no tā vairs ir tikai pacienti. Mēs visi esam pārāk cieši saistīti cits ar citu, lai nezinātu, kas notiek vienā vai otrā iestādē. Sevišķi tadā, kas tiek uzturēta par valsts, tas ir, nodokļu maksātāju — mūsu pašu naudu, kā tas ir slimnīcās, polikliniķās. Sanervozēti ārsti, medmāsas, kuru darbošanās rāda, ka tās kaut kādu apstākļu dēļ jūtas nomāktas. Var jau teikt — nesakārtota medicīnas sistēma, naudas trūkums, liela slodze, zemas algas. Bet nav noslēpjams arī tas, ka atsevišķos momentos medicīnas darbiniekiem trūkst informācijas par to, kā notiek medicīniskās aprūpes pāreja uz citu sistēmu. Ka vadītāji tā vietā, lai cilvēciski un saprotami izskaidrotu jaunajiem un palīdzētu vecajiem, kas ar savu izcilo profesionālismu gadiem spordinājuši iestādes pretižu, pelnījuši punktus vadītāja autoritātei, bet tagad jūtas kā no laivas izmesti, nevada šo pāreju mierīgi un gudri, bet drīzāk šizofrēniski. Medicīnas organizēšana, grib to kāds vai nē, ir caurspīdīga lieta, un kamēr vien tai būs valsts finansējums, tāda arī paliks — visiem apspriežama.

Savu individuālo ģimenes ārsta praksi pagājušajā nedēļā uzsāka ģimenes ārsts Jānis Petrāns. Ir ģimenes ārsti, kuri atsevišķi praktizē jau ilgāku laiku. Rajonā ir arī privātprakses. Bet tādi jēdzieni kā polikliniķas ārsti beidz pastāvēt vispār.

Rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore:

— Jau sākot ar šo gadu, bija jāpāriet uz jauno kapitācijas modeli, bet Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūra (VOVAA) noteica, ka tam jānotiek, sākot ar 1. jūliju. Tas arī tiek darīts. Tajā pašā laikā VOVAA un Daugavas slimokase neko nav izdarījušas, lai būtu pārejas periods, lai tas priekš katra ārsta nebūtu tik briesmīgs. Vajadzēja paredzēt mēneša finansējumu, lai visas lietas varētu nokārtot. Ja kādu vajag atlaist no darba, lai varētu viņam atbilstoši samaksāt. Bet Daugavas slimokases direktors ir aizbraucis uz Angliju, līgumu nav, kaut kādi paraudzīni top, jurists skaidro, vai šādi līgumu varianti ir pieņemami, vai tos var nodot apspriešanai un izvērtēšanai, vai var tos noslēgt. Līdz ar to viss notiekošais ir pilnīgs haoss no Daugavas slimokases puses. Gribu teikt, ka pašvaldības uzņēmuma «Preiļu slimnīca» direktors Jānis Anspoks vismaz domā, ko darīt, bet attiecībā uz Līvānu polikliniku neviens nedomā. Tur visi ir neziņā. Pie manis griežas tīri ar saimnieciskās dabas

jautājumiem par iekārtu iznomāšanu un visu pārējo. «Preiļu slimnīcā» tiek veidota un, acīmredzot, izveidosies kopprakse vai SIA. Daugavas slimokase slēgs līgumus gan ar tiešās pieejamības speciālistiem, bet caur uzņēmumu, gan ar ģimenes ārstiem, no kuru līdzekļiem nauda nonāks pie speciālistiem, pie kuriem ģimenes ārsti sūtīs pacientus. Tomēr uzņēmumam droši vien ar to būs par maz. Kas gatavos atskaites, apkopos informāciju, organizēs analīžu nosūtīšanu, kas dezinficēs un tā tālāk?

Ar Jāni Anspoku esam pārrunājuši kopprakses modeli un apsprieduši, kā darbosies speciālisti. Kopprakses variantā pacientu ārstēšanai paredzētā nauda nonāks kopējā katlā, un tiks dalīta pēc dibinātāju izstrādātā nolikuma. Ģimenes ārsti var veidot atsevišķu ģimenes ārsta praksi, kā to Preiļos izdarīja ārsts Jānis Petrāns.

Tomēr Aina Pastore neslēpj bažas, ka perspektīvā situācija rādās drūmās krāsās. Uzskata, ka Līvānu slimnīca arī nespēs pastāvēt. Tās vietā, iespējams, būšot tikai neatliekamās palīdzības sniegšanas punkts ar laboratoriju un rentģenu un kārtīga reanimācijas nodaļa.

Aina Pastore teica, ka arī no medikū vidus saņēmusi neskaitāmus jautājumus, kas radušies no nezināšanas, un uz kuriem nevar atbildēt ne Daugavas slimokasē, ne VOVAA. Neskaidra ir arī feldšeru un vecmāšu punktu tālāka pastāvēšana.

Daugavas slimokases Preiļu filiāles direktore Viktorija Šmukste:

— Ir pienācis brīdis, kad atbilstoši Ministru kabineta noteikumos minētajam datumam — šī gada 1. jūlijam — sāk darboties ģimenes ārsta apmaksas sistēma pēc kapitācijas principa. Vienlaikus notiek šo ģimenes ārsta prakšu veidošanās un varbūt arī vietas maiņa, kurā ģimenes ārsts turpmāk pieņems. Tā ir katra ģimenes ārsta paša lieta, vai viņš grib strādāt individuāli vai apvienojoties. Daugavas slimokasi interesē tikai tas, kādā veidā pacients saņem medicīnisko aprūpi.

Viktorija Šmukste izskaidroja atsevišķas lietas, kas varētu interesēt arī «Novadnieka» lasītājus par ģimenes ārsta un viņam pierakstīto pacientu sadarbošanos.

Pašlaik pie ģimenes ārstiem pierakstījušies 88 procenti rajona iedzīvotāju. Iedzīvotāju ārstēšanu slimnīcā joprojām turpinās uzņēmums «Preiļu slimnīca». Uzņēmuma vadītāja kompetencē paliek jautājums par to, kas slimnīcā strādās.

Kā līdz ārstiem nonāks pacientu ārstēšanai paredzētā nauda? VOVAA par medicīniskajai aprūpei paredzēto līdzekļu izmantošanu slēdz līgumu ar reģionālo slimokasi, kurā nosaka, kas par šo naudu jāizdara un cik naudas būs gada laikā. Tas, kas ir jāizdara, sadalīts trijās daļās: stacionārā palīdzība (slimnīcas), neatliekamā palīdzība (Preiļu rajonā tā ir pie stacionāriem), ambulatorā palīdzība. Šī gada sākumā slimokase līgumus ar uzņēmumiem par neatliekamo un stacionāro palīdzību noslēdza līdz gada beigām, bet par ambulatoro palīdzību — līdz 1. jūlijam. No 1. jūlija sāk darboties jauni līgumi, bet Preiļu gadījumā vēl nav nodibinājies uzņēmums, ar ko slimokasei noslēgt līgumu.

Ģimenes ārsts par katru pierakstīto pacientu no valsts budžeta saņem deviņus

latus gadā. Tā kā pacientu pierēģistrēšanās un pārrēģistrēšanās notiek nepārtraukti, būs jāsniedz informācija, cik pacientu ir katrā mēneša 20. datumā. Reģistrētie pacienti sadalīti pa vecuma grupām. Katrai no tām tiek pielietots cits koeficients, bērniem un gados vecajiem ļaudīm tas ir lielāks.

Mēneša laikā ārsts raksta nosūtījumus pie speciālistiem, uz analizēm. Uzņēmumam, kurā būs speciālisti, laboratorija un rentģens, ģimenes ārsti ir vienīgais peļņas avots, tāpēc kritiku neiztur iebaidīšana no uzņēmuma vadītāja puses, ka par pakalpojumiem «izģērbs» tos ģimenes ārstus, kas izvēlējušies strādāt individuāli. Konkurences apstākļos speciālistu un laboratorijas pakalpojumi ir saņemami arī citos uzņēmumos. Ārstam ir arī iespējas paņemt analīzi pašam un dienas beigās aizvest uz jebkuru laboratoriju. Ir arī pārvietojamās laboratorijas.

Par ģimenes ārsta izsūkumu mājās jāmaksā viens lats. Tomēr jāievēro dažādi principi. Pastāv tāds jēdziens kā pamatdarbības teritorija. Nav reāli, ja pie viena ģimenes ārsta pierakstās no visas rajona teritorijas, jo ārstam fiziski nav iespēju lielā attāluma dēļ pāspēt pie visiem ierasties. Katrs ārsts iedzīvotāju reģistrācijas laikā rakstīja iesniegumu atļaut pierakstīties pie viņa noteiktas teritorijas iedzīvotājiem. Ārsti tika piesaistīti arī pie lauku teritorijām. Ja ārsts dodas mājās vizītē pie slimnieka, kas dzīvo ārsta pamatdarbības teritorijā, viņam jāmaksā viens lats. Tomēr daudzi iedzīvotāji ir pierakstījušies, un uz to viņiem bija pilnīgas tiesības pie ārstiem, kam ir cita pamatdarbības teritorija. Šādos gadījumos slimniekam jāpamaksā ārsta transporta izdevumi. Tomēr viņam ir iespēja pārrēģistrēties.

Ģimenes ārsts Jānis Petrāns:

— Pāreja uz medicīnisko aprūpi pēc ģimenes ārstu sistēmas ir valsts istenota politika. Valsts uzskata, ka tās naudas, ko atvēl veselības aprūpei, ir pietiekoši. Tā vienkārši ir racionāli jāsadala. Tādos lielos konglomerātos kā polikliniķās naudas ceļiem nav iespējams izsekot. Valsts uzskata, ka ģimenes ārsts spēs līdzekļus racionāli sadalīt un novirzīt pacienta izmeklēšanai un ārstēšanai. Tie nenonāks ar veselības aprūpes nesaitītu struktūru un personu uzturēšanai, kas dažkārt notiek lielos uzņēmumos. Šāds princips jau realizēts Madonas, Balvu un citos rajonos. Ja nauda ir ģimenes ārsta rīcībā, tā ir pārskatāma. Kādā situācijā bijām nonākuši pagājušajā gadā? Ir slimnieku kategorijas, kurām atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem pienākas medikamenti bez maksas vai ar atļaidi. Mēs rakstījām visiem visu, arī ļoti dārgus preparātus. Nauda nebija pārskatāma, un iznāca tā, ka piecu mēnešu laikā izlietojām visa gada limitu. Skaidrs, ka nākošajā pusgadā slimnieki nebija apmierināti, jo nesaņēma to, ko valsts tai bija paredzējusi. Strādājot atsevišķi, pēc katra pusmēneša ārsts saņem informāciju, cik līdzekļu vēl ir viņa rīcībā. Naudas nekļūst vairāk, bet es zinašu, cik tās ir, un, rakstot receptes, rēķināšu līdzī.

Kā teica Viktorija Šmukste, jaunās sistēmas aprobācija, tas ir, apgušana un pierašana pie tās, prasīs laiku. Iespējams, ka parādīsies problēmas, par kurām vēl nenojaušam.

Izziņas

■ **Lai iepazītos ar celulozes rūpnīcas iespējamo atrašanās vietu dabā, kā arī pārrunātu īpašumu jautājumus, pagājušajā nedēļā Latvijā ieradās rūpnīcas projekta kompānijas Metsalitto grupas (Somija) un Sodra Cell (Zviedrija) pārstāvji.** Projekta izpētes gaitā investori iepazīs ar iespējām ūdens ņemšanai no Daugavas, zemes reljefu un citām niansēm, kas saistītas ar rūpnīcas būvniecību uz Preiļu un Jēkabpils rajonu robežas, informēja Līvānu novada domes attīstības plānošanas speciāliste Laila Gercāne. Tika pārrunāts arī zemes īpašuma jautājums. Celulozes ražotne un ar to saistītie objekti aizņems ap 60 hektāru lielu platību Preiļu rajona teritorijā. Zemes īpašnieki ir gan privātpersonas, gan pašvaldības, aptuveni 16 hektāru rūpnīcas teritorijā esošās zemes atrodas Līvānu novada Turku pagastā.

G.Kraukle

■ **Vēsturnieks Antons Anspaks rajona galvenajai bibliotēkai uzdāvinājis līdz 1940. gadam iznākušo atklātņu kolekciju.** Tās ir pastkartes gan ar Latvijas ainavām, kurās redzams Staburags, Koknese, Rīga gadsimta sākumā, gan arī apsveikuma kartiņas. Kolekcijā ir apmēram 100 atklātņi. Līdz 20. jūlijam tās skatāmas izstādē rajona galvenās bibliotēkas lasītavā.

■ **Sākot no šodienas, Raiņa literatūras un mākslas vēstures muzeja filiālē Jasmuižā skatāma izstāde «Cik te ziedu, cik te smilgu».** Ekspozīcija stāsta par J.Raiņa dzīves gaitām Augšzemē un Latgalē. Ir aplūkojami J.Sērmoņa oriģinālfoto, kas tapuši 1911. un 1912. gadā un kurās redzams Rainis, dokumenti no muzeja fondiem par Randenes muižu, par Raiņa skolas gaitām. Muzejā joprojām skatāma izstāde «Ap Nacionālā teātra saimes galdu». Tā atvesta no Teātra muzeja un pirmo reizi skatāma ārpus Rīgas. Izstādē aplūkojami Nacionālā teātra pēdējo desmit gadu laikā iestudēto lugu rekvizīti, tērpi, aktieru un režisoru piemiņas lietas. Kā informēja filiāles vadītāja Skaidrīte Apeināne, šīs vasaras sezona muzejā sākusies ar lielu ekskursantu pieplūdumu.

■ **Preiļu bērnu mūzikas skolas audzēkņi un pedagogi bauda vasaras atpūtu, bet skolā notiek remontdarbi.** Kā informēja skolas direktore Karīna Oša, izremontēta zāle, kas tikai šajā gadā nonākusi skolas piederībā. Līdz tam tās saimnieks bija Preiļu 1. pamatskola. Nokrāsotas zāles sienas, grīda, griesti, ierīkoti jauni apgaismes ķermeņi, paplašināta skatuve. Notiekot krēslu kapitālais remonts. Tas ir, no veco krēslu vēl derīgajām daļām tiekot sakombinēti lietošanai derīgi. Zāles iekārtošanai vēl nepieciešami aizkari, bet skolai to iegādei pagaidām nav līdzekļu.

■ **Jaunajā mācību gadā darbu turpinās arī Preiļu bērnu mūzikas skolas Aglonas filiāle.** Kā «Novadnieks» jau informēja, Preiļu pilsētas dome pieņēma lēmumu par filiāles slēgšanu. Aglonas un Preiļu pašvaldībām tomēr izdevies vienoties, un jūnijā starp abām noslēgts līgums par kārtību, kā Aglonas pagasts norēķināsies ar Preiļiem par filiāles darbošanos. Līgumā paredzēts, ka Aglonas pašvaldība maksās par mūzikas instrumentu īri un labošanu, par nošu un mācību materiālu piegādi.

■ **Lietainais un aukstais jūnijs ietekmējis arī vasaras atpūtnieku plānus.** Kā informēja Cakulu tūristu nama saimniece Mihalina Cakule, viesu namā šovasar vairāk apmetas darījumu ļaudis, kas Latgalē ierodas kārtot lietīškus jautājumus. Tūristu nama pakalpojumus šovasar izmantojuši jau vairāki desmiti cilvēku, kā vienmēr, priecājoties par Aglonas skaisto dabu.

L.Rancāne

Saņēma pateicības rakstus

Lidija Kirillova

6. jūlijā Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore vairākiem pašvaldību vadītājiem pasniedza Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas, premjera Andra Bērziņa un 8. skolēnu dziesmu un deju svētku rīcības komitejas pa-

teicības rakstus.

Par pašvaldību finansiālo ieguldījumu un lielo atbalstu skolu kolektīvu sagatavošanā dziesmu un deju svētkiem pateicības rakstus saņēma Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Arvids Soldāns, Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Ilmārs

Meluškāns, Līvānu novada domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns, Līvānu novada Turku pagasta komitejas priekšsēdētājs Aivars Smelcers, Aglonas pagasta padomes priekšsēdētājs Antons Bēķis un Galēnu pagasta padomes priekšsēdētāja Leontīne Saleniece.

**Šodien vārdadienu
svin — Leonora,
Svens.**

**12. jūlijā — Indriķis,
Ints, Namejs.**

«Novadnieks» un pagastu padomes sirsnīgi sveic šīs nedēļas jubilārus:

- ✿ 75 gados Moniku Dzeni 15. jūlijā, 80 gados Valentīnu Valaini 12. jūlijā AGLONAS PAGASTĀ;
- ✿ 65 gados Jāni Šņepstu 11. jūlijā AIZKALNES PAGASTĀ;
- ✿ 60 gados Ernestu Graudiņu 12. jūlijā un Pēteri Irbīti 16. jūlijā, 75 gados Bronislavu Utināni 16. jūlijā GALĒNU PAGASTĀ;
- ✿ 65 gados Emīliju Kumpeli 13. jūlijā, 70 gados Lārionu Mironovu 12. jūlijā, 84 gados Teklu Namiņu 14. jūlijā, 86 gados Jāzepu Vucenu 13. jūlijā JERSIKAS PAGASTĀ;
- ✿ 65 gados Albertu Cepli 13. jūlijā PREIĻU PAGASTĀ;
- ✿ 50 gados Irēnu Beķi 16. jūlijā, 55 gados Dzintru Ozoliņu 15. jūlijā, 60 gados Fomu Orlovu 13. jūlijā, 65 gados Vasiliju Bumaškinu 12. jūlijā, 70 gados Antoņinu Ivanenko 15. jūlijā, 85 gados Jekaterīnu Safonovu 15. jūlijā RIEBIŅU PAGASTĀ;
- ✿ 60 gados Vladimīru Spiridonovu 11. jūlijā, 65 gados Natāliju Vaivodi 12. jūlijā Līvānu novada ROŽUPES PAGASTĀ;
- ✿ 65 gados Pēteri Vēveru 13. jūlijā, 70 gados Paulīnu Vilcāni 13. jūlijā, 80 gados Annu Vilkašu 10. jūlijā RUDZĀTU PAGASTĀ;
- ✿ 65 gados Robertu Broku 10. jūlijā, 70 gados Eduardu Afanasjevu 10. jūlijā un Olgu Stari 11. jūlijā, 85 gados Jāni Dzeni 13. jūlijā SAUNAS PAGASTĀ;
- ✿ 60 gados Danīlu Krotovu 16. jūlijā, 87 gados Jakovu Gruzdovu 16. jūlijā SILAJĀNU PAGASTĀ;
- ✿ 93 gados Agnesi Kursīti 15. jūlijā SUTRU PAGASTĀ;
- ✿ 55 gados Jāni Silavu 16. jūlijā Līvānu novada TURKU PAGASTĀ;
- ✿ 80 gados Annu Pūgu 16. jūlijā, 88 gados Ksaveriju Dzeni 13. jūlijā UPMALAS PAGASTĀ;
- ✿ 65 gados Pēteri Prikuli 13. jūlijā VĀRKAVAS PAGASTĀ.

Sludinājumi ◀ **Reklāma**

JAUNAGLONAS ARODVIDUSSKOLA
2000./2001. mācību gadā audzēkņiem piedāvā izglītības programmas.

Ar pamatskolas izglītību:
ZEMESSARGS REMONTATSLĒDZNIKES (mācību ilgums 3 g. 10 mēn.).
Iegūstamās darba profesijas: zemessardzes jaunākais komandieris, A, B, C kat. traktortehnikas vadītājs, B, C1 kat. transporta līdzekļu vadītājs.
APMĀCĪBAS PROGRAMMU BEIDZOT, IEGŪST vispārējo vidējo izglītību.
CEĻU POLICISTS (mācību ilgums 3 g. 10 mēn.).
Iegūstamās darba profesijas: ceļu policists, A kat. traktortehnikas vadītājs un B, C1 kat. transporta līdzekļu vadītājs.
APMĀCĪBAS PROGRAMMU BEIDZOT, IEGŪST vispārējo vidējo izglītību.
PAVĀRS KONDITORA PALIGS (mācību ilgums 2 g. 10 mēn.).
Iegūstamās darba profesijas: pavārs, konditora palīgs.
Ar pamatskolas un nepilnu pamatskolas izglītību:
LAUKSAIMNIECĪBA (mācību ilgums 1 g. 10 mēn.).
Iegūstamās darba profesijas: atslēdznieks, A, C kat. traktortehnikas vadītājs. Meitenēm — pavāra palīgs.
Atsevišķās izglītības programmās ņem ar vidusskolas izglītību.
Tālrunis informācijai: 53-77743, J. Madelāns (direktora vietnieks mācību darbā), 53-77721, V. Kursītis (direktors).
Mūsu adrese: p. n. Jaunaglonas, Aglonas pag., Preiļu raj., LV-5313.

Iedzīvotājiem sāk atmaksāt ienākuma nodokļa starpību
Valsts ieņēmumu dienesta
Latgales reģionālā iestāde atmaksā iedzīvotājiem ienākuma nodokļa starpību pēc 1999. gada ienākuma deklarācijām Daugavpīlī, Krāslavā un Preiļos.
Papildus informāciju var saņemt Preiļos, Raiņa bulvārī 24, klientu apkalpošanas zālē.
Tālrunis: 5322341.

Pērk papīrmalku.
Samaksa tūlītēja.
Tālrunis: 9479775, 9420319.

Ir atkal sāpju brīdi klusā
Mums visiem galvas jānoliec,
Ir jāšķiras no cilvēka un biedra,
Ar kuru kopā tik daudz darbu veikts.
Izsakām līdzjūtību ilggadējā meliorācijas darbinieka Arnolda GIERKENA ģimenei, uz mūžu no viņa atvadoties.
Dienvidlatgales reģionālā lauksaimniecības pārvalde

Iepērk mājlopus gaļai.
Tālrunis: 32279.

Pārdod
aitas. Tālrunis: 50353.

Dažādi
Vajadzīgi strādnieki kokzāģētavā. Tālrunis: 36546.
Lauksaimniecības darbs ārzemēs! Tālrunis: (54)29776, mob. tel. 9555490.

ALTE LEIPZIGER RĪGAS FENIKSS

Tikai līdz 31. jūlijam AAS «Rīgas Fenikss» dāvina klientiem **15% atlaidi** obligātajā transporta līdzekļu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā (OCTA) Preiļos, Brīvības ielā 76 (blakus CSDD).
Tālrunis: 23030.

Iepērkam mājlopus gaļai.
Tālrunis: 24147, 21956.

Kā sasaldēt zemenes?

- ◆ Saldēšanai vispiemērotākā ir 'Sengas - Sengana', jo šīs šķirnes ogas, vārot kompotā, un arī atsaldētas nezaudē formu. Pēc atsaldēšanas labi izskatīsies arī 'Zefīrs' un 'Tenīra' šķirnes zemenes.
- ◆ Jo svaigākas (tikko no dobes) ogas tiks saldētas, jo tajās saglabāsies vairāk vitamīnu.
- ◆ Saldēšanai jāizvēlas sausas, nebojātas, gatavas (nevis zaļas vai pārgatavojušās), skaistas ogas. Tās vienā kārtā izliek uz paplātes un zemā temperatūrā (līdz -25 grādiem) strauji (apmēram pusstundu) sasaldē. Tikai pēc tam ogas ieliek plastmasas maisiņos vai kārbīņās.
- ◆ Ja ogas pirms saldēšanas tiek mazgātas, tad ir lielāka iespējamība, ka atkušas tās būs mazliet skābākas nekā vasarā. Ogas noskalo, ļauj nožūt un apkaisa ar pūdercukuru. Pēc tam ogas ievieto kārbīņā (ne vairāk kā trīs vai četrās kārtās, lai tās nesaspīstos) un strauji sasaldē.
- ◆ Pirms saldēšanas ogas var blanšet. Tad tās liek caurdurī un iegremdē bļodā (katlā) ar ūdeni, kurš lēni vārās. Uzreiz

pēc tam ogas ar visu caurdurī liek ledainā ūdenī, lai pārtrauktu sasilšanu. Ja ogu ir daudz, tad karsto ūdeni var nomainīt, tikai pieliet klāt vārīšanās laikā, bet aukstais ik reizi jāņem no jauna. Blanšēšanas procesa laikā saglabāsies gan zemeņu garša, gan krāsa, gan vitamīni.

- ◆ Saldētās zemenes nav ieteicams atlaināt un pēc tam atkal mēģināt sasaldēt. Ja tā dara, tad radusies biežputra derēs tikai par kāda salda ēdiena sagatavi.
- ◆ Ja nav pārliecības par to, ka saldējot ogas saglabāsies veselās un skaistas, tad vislabāk uzreiz pagatavot svaigu ogu biezeni. Vienu kilogramu ogu ar blenderi sakuļ viendabīgā masā, pievienojot 100 — 200 gramus cukura. Iegūto biezeni pilda kārbīņās. Pēc atlaināšanas zemeņu masa uzreiz būs ēdama ar putukrējumu, kādu saldo biežputru vai krēmu, derēs arī kā pamats saldo ēdienu gatavošanā.
- ◆ Līdzīgi kā ar zemenēm rīkojas arī ar avenēm. Jānogas un upenes var saldēt ar visiem kātiņiem.

Lauku darbu kalendārs

11. jūlijs. Visi darbi ar puķēm. Sēj skābenes.
Sausās vasarās komposta kaudze jālaista, lai tur mītošie mikroorganismi varētu noārdīt augu atliekas.
14., 15. jūlijs. Stāda gurķus, kabačus, ziedkāpostus, tomātus. Pārstāda nelķes. Pēc īrisu noziedēšanas dala cerus, piķē divgadīgo puķu sējeņus.
17. jūlijs. Ķiploku lokus sasiē. Vīnogulājus retina, izkniebjot ogas no ķekaru vidusdaļas.
18. jūlijs. Sēj skābenes.
19., 20., 21. jūlijs. Kaplēšanas diena. Ravējiet laikus, kamēr nezāles ir maziņas, jo lielās nezāles paņem no augsnes barības vielas.
22., 23. jūlijs. Novāc daudzgadīgo dārzeņu ražu. Novāc salātus.

24., 25. jūlijs. Sēj redīsus ziemas glabāšanai.
27. jūlijs. Lielziedu krizantēmām regulāri noberž sādzinumus.
28., 29. jūlijs. Novāc lapu selerijas, sakņu pētersīļus, tomātus. Kolrābjus novāc, kad paresnīnātās stublāja daļas diametrs ir 6-8 cm, jo tad tiem ir vislielākā vērtība un vismaigākā garša. Sēj ziemas rutkus svaigam patēriņam.
29. jūlijs. Uzmanīgi savāc atraitnišu sēklas, jo tās izbirst. Krizantēmām un mārtilprozēm izlauž sādzinumus.
30. jūlijs. Augiem papildmēslojums ir jādod tikai pēc ravēšanas, lai to varētu izmantot kultūraugi nevis nezāles.
31. jūlijs. Novāc dārzeņus. Novāc zirņus, kad 60-70% pākšu sāk bālēt un zirņu graudi kļūst cieti.

Pasaulē

Meistardarbu sagremojis atkritumvedējs

Divu lielāko britu izsoļu nama «Sotheby's» kalpotāju izklaidības dēļ gājusi bojā pazīstamā angļu mākslinieka Lukiāna Freida glezna, kas bija novērtēta par 160 tūkstošiem dolāru. Audekla īpašnieks bija nolēmis to pārdot un apsardzes pavadībā nosūtījis uz izsoļu nama galveno mītni. Sargi futrāli ar gleznu nodevuši «Sotheby's» noliktavas darbiniekiem, bet tie to iebāzuši atkritumu pārstrādes mašīnā, aizmirsdami no tā iepriekš izņemt vērtīgo saturu. Viņu nolaidība atklājusies pēc vairākā dienām, kad gleznas atliekas bijušas sapresētas kopā ar atkritumiem un aizgādātas uz izgāztuvi. «Sotheby's» pārstāvji apsolijuši izmaksāt kolecionāram pilnu iznīcinātā mākslas darba vērtību.

Ko nozīmē vārds Putins

Pēterpils žurnālisti izpētījuši gandrīz vai visus līdzīgas saknes vārdus, kuri tā vai citādi saistīti ar jaunievēlētā Krievijas prezidenta uzvārdu. Starp senaizmirstiem tautas vārdiem uzieti šādi: «putan» — makaronu skaidiņas, «putorga» — draņķis, «putjka» — uzmaiva, «putki» — zivju ķīdu virums. Pats vārds «putin» senkrievu valodā apzīmējis pēkšņas sāpes jostasvietā, ko latviski mēdz saukt par raganas dūrienu.

Ļoti daudz kalēju

To secinājuši Krievijas Zinātņu akadēmijas Valodniecības institūta speciālisti. Vajag tikai vārda sakni pārtulkot citās valodās. Angliski Kuzņecovs būtu Smits, vāciski Šmits, franciski — Forzerins, poliski — Kovaļskis, itāliski — Fabricio, latviski — Kalējs utt. Gandrīz tikpat populārs ir Ivanova uzvārds: Džonsons, Johansons, Žanē, Džovanni, Janovskis, Jansons... Krievijā līdzās Kuzņecovam un Ivanovam vizbiežāk sastopami Popovi un Smirnovi. Visvairāk Kuzņecovu ir Pievolgā, Ivanovu — Smolenskas un tās kaimiņapgabalos, Popovu — ziemeļu rajonos, bet Smirnovu — Ļeņingradas apgabalā.